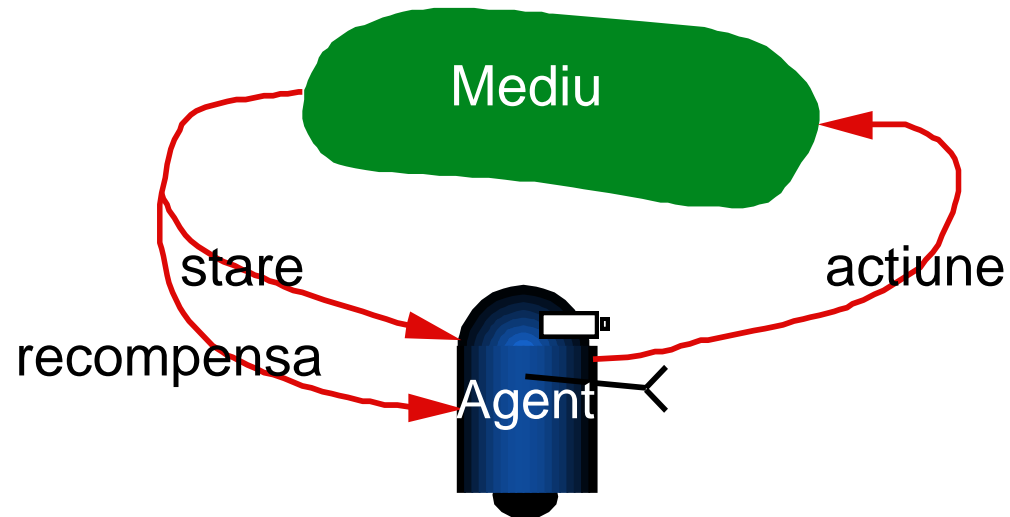

Invatare reimprospatata

Catalin Stoean

Ce este invatarea reimprospatata?

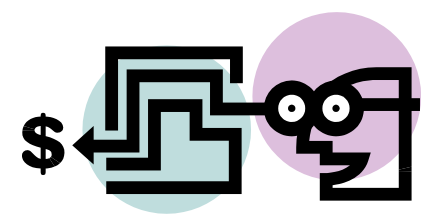
- ▶ Este **invatarea din interactiuni**.
- ▶ Avem un agent care
 - ▶ Invata si planifica permanent
 - ▶ Afecteaza mediul inconjurator
 - ▶ Are o multime de sarcini
 - ▶ Invata in urma a multiple mutari de genul incercare-si-eroare.

Caracteristici ale invatarii reimprospatate

- ▶ *Invatarea reimprospatata inseamna a invata cum sa actionezi pentru a maximiza o recompensa numerica.*
- ▶ Invatare din recompense numerice
- ▶ Interactionare cu sarcinile
 - ▶ Secvente de stari, actiuni si recompense
- ▶ Lumi incerte si nedeterministe
- ▶ Consecinte intarziate
- ▶ Invatare directionata catre tinta
- ▶ Echilibru intre explorare si exploatare

Puncte de vedere

- ▶ Din punctul de vedere al agentului care invata:
 - ▶ Invatarea reimprospatata este invatare din interactiunea cu mediul inconjurator prin incercare si eroare
 - ▶ Ex: ce recompensa primesc daca fac acest lucru?
- ▶ Invatarea reimprospatata ca o unealta
 - ▶ Invatarea reimprospatata din recompense si pedepse
 - ▶ Antrenarea calculatorului in acelasi fel in care antrenezi un caine
- ▶ Aplicabilitate: probleme cu interactiune continua
 - ▶ Robotica
 - ▶ Invatarea la animale
 - ▶ Planificare
 - ▶ Jocuri
 - ▶ Sisteme de control

Invatare supervizata

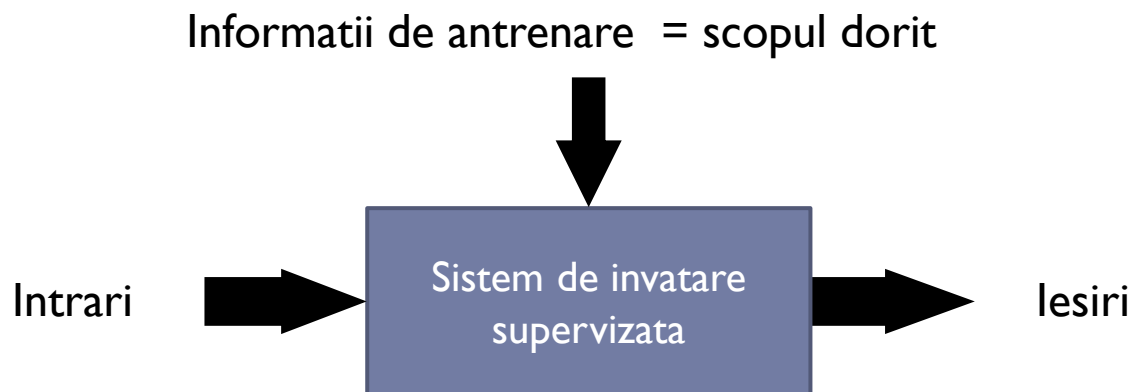
▶ Pasul 1

- ▶ Profesorul: Ce avem in imaginea 1, un caine sau o pisica?
- ▶ Elevul: O pisica.
- ▶ Profesorul: Nu, este un caine.

▶ Pasul 2

- ▶ Profesorul: Imaginea 2 contine un caine sau o pisica?
- ▶ Elevul: O pisica.
- ▶ Profesorul: Da, este o pisica.

▶ Pasul 3 ...

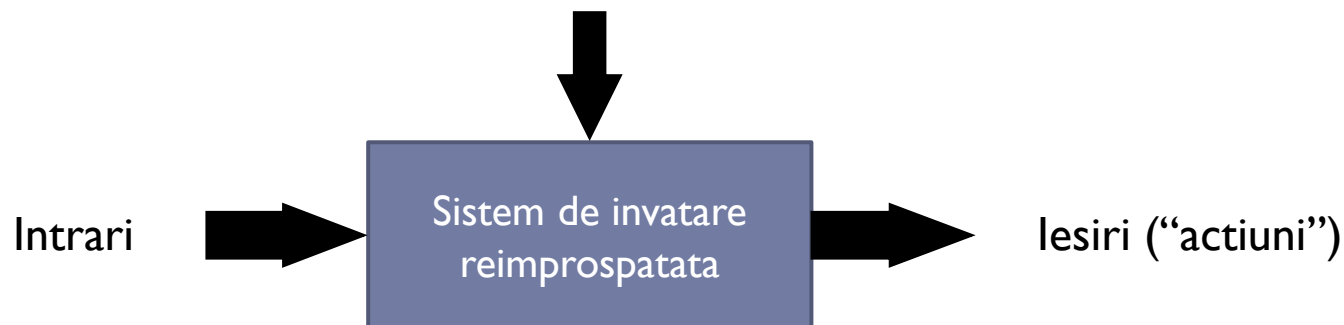

$$\text{Eroare} = (\text{iesirea gasita} - \text{iesirea efectiva})$$

Invatarea reimprospatata

- ▶ **Pasul 1**
 - ▶ Mediul: Te afli in starea 8. Alege intre actiunile A sau C.
 - ▶ Elevul: Actiunea C.
 - ▶ Mediul: Recompensa ta este de 100.
- ▶ **Pasul 2**
 - ▶ Mediul: Te afli in starea 17. Alege intre actiunile B sau F.
 - ▶ Elevul: Actiunea B.
 - ▶ Mediul: Recompensa ta este de 50.
- ▶ **Pasul 3 ...**

Informatii de antrenare = evaluari (“recompense” / “penalizari”)

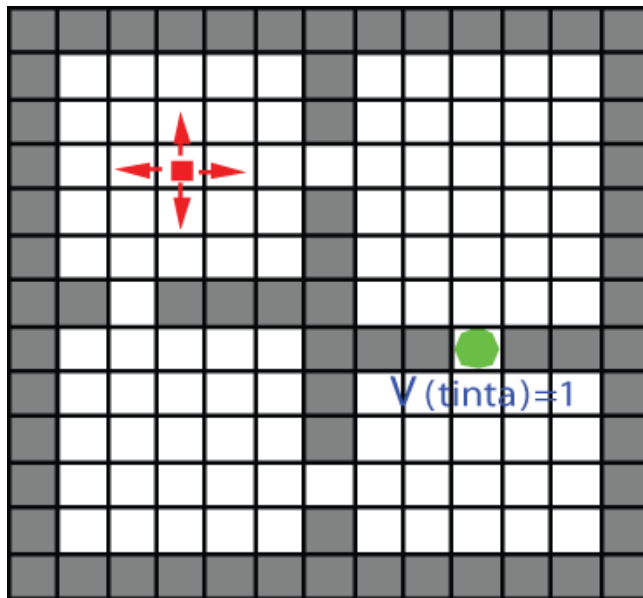

Obiectiv: cat mai multe recompense posibile

Invatarea reimprospatata

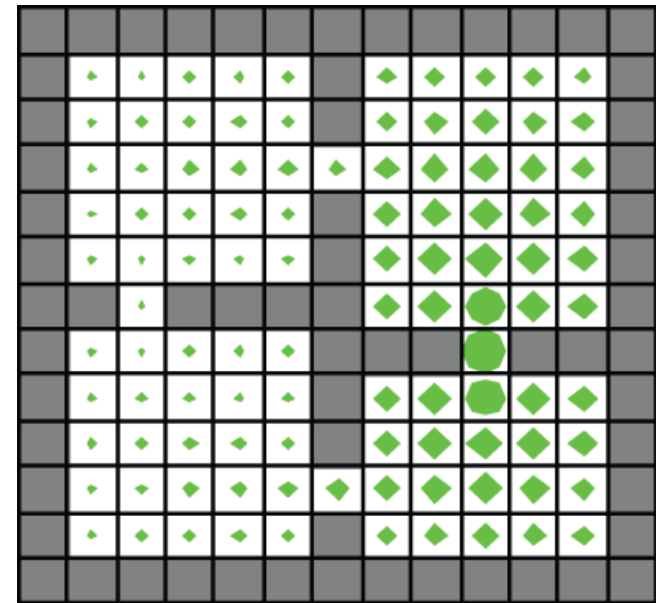
Formularea problemei

- ▶ Pornind din casuta cu patratul rosu, sa se ajunga la tinta (cercul verde).

Dupa aplicarea invatarii reimprospatate

- ▶ Urmele mai intense de verde simbolizeaza o recompensa mai mare pentru agent.

Invatare reimprospatata

- ▶ Agentul invata prin interactiunea cu mediul si prin observarea rezultatelor obtinute din aceste interactiuni.
 - ▶ Este vorba de “cauza si efect” si acesta este si modul in care noi ne formam cunoasterea asupra mediului pe parcursul vietii.

- ▶ Ideea de “cauza si efect” se traduce in pasii urmatori pentru un agent din cadrul invatarii reimprospatate:
 1. Agentul observa o stare de intrare
 2. Actiunea sa este determinata de o functie de luare de decizie (o **strategie**).
 3. Actiunea este indeplinita
 4. Agentul primeste o recompensa numerica de la mediu
 5. Informatia despre recompensa primita pentru starea/actiunea respectiva este retinuta

Invatare reimprospatata

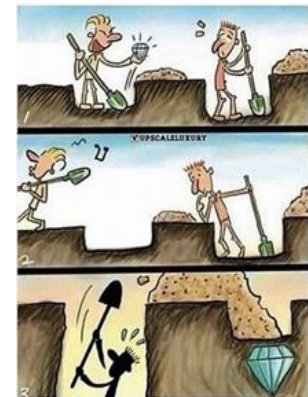
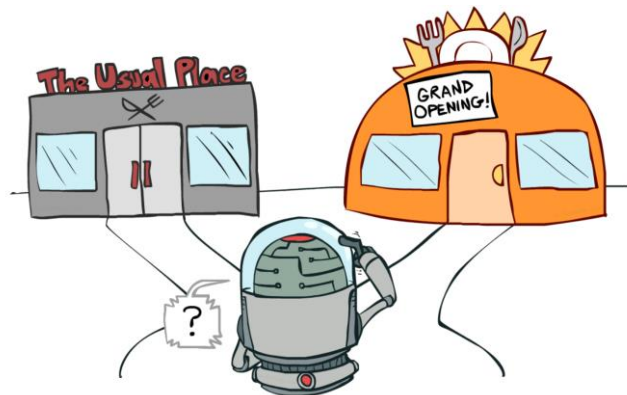
- ▶ Prin executarea de actiuni si observarea recompenselor obtinute, strategia folosita pentru a determina cea mai buna actiune pentru o stare poate fi imbunatatita.
- ▶ Daca suficiente stari sunt observate, o strategie de decizie optimala va fi generata si vom obtine un agent care actioneaza perfect in mediul sau.
- ▶ Asadar, agentul invata din recompensele primite de la mediu, fara sa existe vreo alta forma de supervizare in afara de propria strategie de a isi alege deciziile.
- ▶ Este *aruncat* in mediul sau si lasat sa se descurce singur, prin propriile greseli si succese.

Exemplu utilizare

Explorare si exploatare

- ▶ Daca agentul a incercat o actiune in trecut si a primit o recompensa potrivita, atunci repetarea acestei actiuni va reproduce aceeasi valoare.
 - ▶ Agentul **exploateaza** ceea ce stie pentru a primi recompensa.
- ▶ Pe de alta parte, agentul poate incerca alte posibilitati si ar putea obtine acolo recompense mai bune, deci **explorarea** este o tactica buna deseori.
- ▶ Fara un echilibru intre explorare si exploatare, agentul nu va invata eficient.

Functii Valoare

- ▶ Sunt functii de perechi stare-actiune care estimeaza cat de buna va fi o anumita actiune intr-o stare data sau care este rezultatul asteptat pentru acea actiune.
- ▶ $V^\pi(\mathbf{s})$ – valoarea unei stari \mathbf{s} sub strategia π .
 - ▶ Recompensa asteptata cand se incepe in \mathbf{s} , urmand strategia π .
- ▶ $Q^\pi(\mathbf{s}, \mathbf{a})$ – valoarea pentru luarea actiunii \mathbf{a} in starea \mathbf{s} sub strategia π
 - ▶ Recompensa asteptata cand se incepe din \mathbf{s} , se ia actiunea \mathbf{a} si apoi se urmeaza strategia π .

Invatarea bazata pe diferente temporale (DT)

- ▶ Se foloseste pentru a estima aceste functii valoare.
- ▶ Daca nu se estimeaza functia valoare, agentul trebuie sa astepte pana se primeste recompensa finala pentru a actualiza valorile pentru perechi stare-actiune.
- ▶ Pentru acest caz in care se merge pana la tinta pentru evaluare, se foloseste formula:

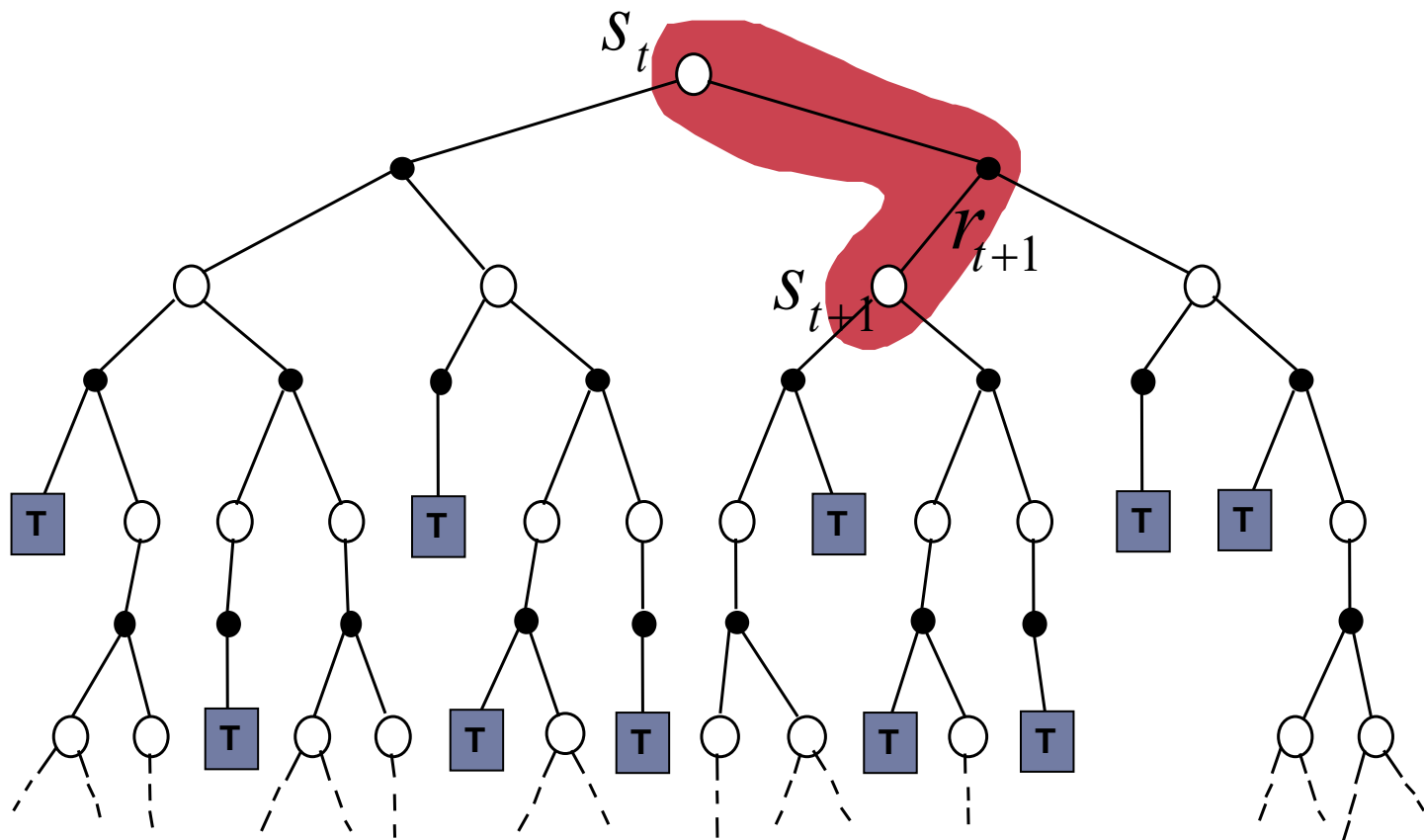
$$V(s_t) = V(s_t) + \alpha(R_t - V(s_t))$$

- ▶ s_t este starea vizitata la momentul t
- ▶ R_t – recompensa dupa momentul t
- ▶ α – parametru constant

Invatarea bazata pe DT

$$V(s_t) = V(s_t) + \alpha(r_{t+1} + \gamma V(s_{t+1}) - V(s_t))$$

- ▶ r_{t+1} este recompensa observata la momentul $t+1$.

Strategii de selectare a actiunilor

- ▶ In functie de strategie, se controleaza echilibrul intre explorare si exploatare.
 - ▶ **ϵ -greedy**
 - ▶ De cele mai multe ori, actiunea care intoarce cea mai mare recompensa estimata este selectata.
 - ▶ Cu o mica probabilitate, ϵ , se alege o actiune in mod aleatoriu, independent de estimarile pentru recompense.
 - ▶ **Softmax**
 - ▶ Se ataseaza o pondere pentru fiecare actiune relativ la estimarea starii in care se ajunge.
 - ▶ Alegerea actiunilor se face in mod aleatoriu, insa proportional cu ponderea fiecărei actiuni (selectia Monte Carlo).
 - ▶ Cele mai bune actiuni au sanse mari sa fie selectate, iar cele mai proaste au sanse foarte mici.

Algoritmi de invatare

Invatarea Q

1. Se initializeaza $Q(s, a)$ in mod aleatoriu sau cu zero
2. Repeta
 1. Initializeaza starea s
 2. Repeta
 1. Alege actiunea a in functie de strategia aleasa (ϵ -greedy sau Softmax)
 2. Executa actiunea a , observa r si s'
 3. $Q(s, a) = Q(s, a) + \alpha[r(s, a) + \gamma \max_{a'} Q(s', a') - Q(s, a)]$
 4. $s = s'$
 3. Pana cand s este stare terminala
3. Pana cand se intalneste conditia de oprire (un numar de iteratii)

- α – rata de invatare, cu valori in $[0, 1]$.
 - Daca luam $\alpha = 0$, valorile pentru Q nu se modifica, deci nu se invata nimic.
 - Daca luam $\alpha = 0.9$, invatarea are loc foarte rapid.
- γ factorul de reducere cu valori tot in $[0, 1]$.
 - Face ca recompensele urmatoare sa conteze mai putin decat cele imediate.
- $\max_{a'}$ – recompensa maxima ce poate fi obtinuta in starea care urmeaza starii actuale, adica recompensa daca se ia cea mai buna actiune apoi.

Algoritmi de invatare

Invatarea Q

- ▶ Se initializeaza tabela de valori Q
- ▶ Se observa starea curenta s
- ▶ Se alege o actiune a din starea s
 - ▶ Actiunea se alege in functie de strategia folosita
- ▶ Se executa actiunea, se ajunge la o noua stare s' si se observa recompensa r care se obtine din starea s, daca se ia actiunea a.
- ▶ Se actualizeaza valoarea Q pentru starea curenta folosind recompensa obtinuta si actiunea cu valoarea maxima posibila pentru starea urmatoare (linia 2.2.3).
- ▶ Se trece la urmatoarea stare s'.

1. Se initializeaza $Q(s, a)$ in mod aleator sau cu zero
2. Repeta
 1. Initializeaza starea s
 2. Repeta
 1. Alege actiunea a in functie de strategia aleasa (ϵ -greedy sau Softmax)
 2. Executa actiunea a , observa r si s'
 3. $Q(s, a) = Q(s, a) + \alpha[r(s, a) + \gamma \max_{a'} Q(s', a') - Q(s, a)]$
 4. $s = s'$
 3. Pana cand s este stare terminala
3. Pana cand se intalneste conditia de oprire (un numar de iteratii)

- α – rata de invatare
- γ factorul de reducere
- $\max_{a'}$ – recompensa maxima ce poate fi obtinuta in starea urmatoare

Algoritmi de invatare

Invatarea SARSA

- ▶ Nu se foloseste valoarea maxima a starii urmatoare ca la Q.
- ▶ In schimb, se alege o noua actiune (si astfel o noua recompensa se obtine) folosind aceeasi strategie.
- ▶ Numele “sarsa” vine de la faptul ca actualizarile sunt realizate folosind tuplul $Q(s, a, r, s', a')$
 - ▶ s si a sunt starea si actiunea initiale
 - ▶ r este recompensa obtinuta in starea s daca se ia actiunea a
 - ▶ s' si a' sunt noua pereche stare-actiune

Algoritmi de invatare

Invatarea SARSA

1. Se initializeaza $Q(s, a)$ in mod aleatoriu sau cu zero
2. Repeta
 1. Initializeaza starea s
 2. Repeta
 1. Alege actiunea a in functie de strategia aleasa (ϵ -greedy sau Softmax)
 2. Alege actiunea a' din s' folosind aceeasi strategie
 3. $Q(s, a) = Q(s, a) + \alpha[r + \gamma Q(s', a') - Q(s, a)]$
 4. $s = s'$; $a = a'$;
 3. Pana cand s este stare terminala
3. Pana cand se intalneste conditia de oprire (un numar de iteratii)

Exemplu

- ▶ Exista 6 incaperi etichetate de la A la F.
- ▶ Agentul care va trebui sa invete din acest mediu este soarecele, care se afla in imagine in incaperea D.
- ▶ Soarecele este pus in diverse incaperi si trebuie sa se adapteze in asa fel incat sa ajunga la cascaval si, evident, sa nu ajunga la pisica.
- ▶ Cascavalul si pisica nu isi pot schimba incaperile de care apartin, dar soarecele da.

Aplicati algoritmul bazat pe invatarea Q pentru aceasta problema.

